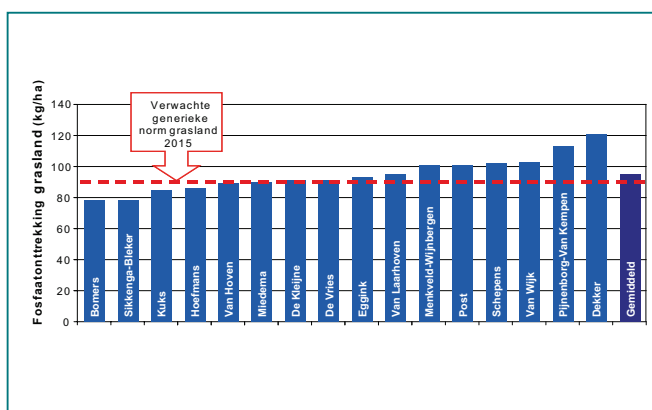

Het project Koeien & Kansen is een samenwerkingsverband van 16 melkveehouders, proefbedrijf De Marke, Wageningen UR en adviesdiensten. Op verzoek van het ministerie van LNV en PZ brengt het project voor de Nederlandse melkveehouderijsector de milieukundige, technische en economische gevolgen in beeld van de implementatie van toekomstig milieubeleid. Deze verkenning biedt de mogelijkheid de wetgeving te evalueren, voorstellen tot verbetering te onderzoeken en de sector te informeren over kosteneffectieve bedrijfsaanpassingen. De resultaten van Koeien & Kansen vindt u op de website: www.koeienenkansen.nl. Voor vragen kunt u mailen naar: info@koeienenkansen.nl.

Bedrijfseigen fosfaatnorm antwoord op aanscherping fosfaatsnormen?

Het huidige mestbeleid kent gebruiksnormen voor stikstof en fosfaat. De eindnormen voor werkzame stikstof gelden al in 2009. De aanscherping van de eindnormen voor fosfaat eindigt waarschijnlijk pas in 2015. Deze is gebaseerd op de gemiddelde onttrekking in Nederland. Daarbij zijn er grote verschillen tussen bedrijven. Uit een studie onder Koeien & Kansen-bedrijven blijkt dat een fosfaatnorm gebaseerd op een bedrijfseigen onttrekking vooral aantrekkelijk is voor bedrijven met hoge gewasproducties.

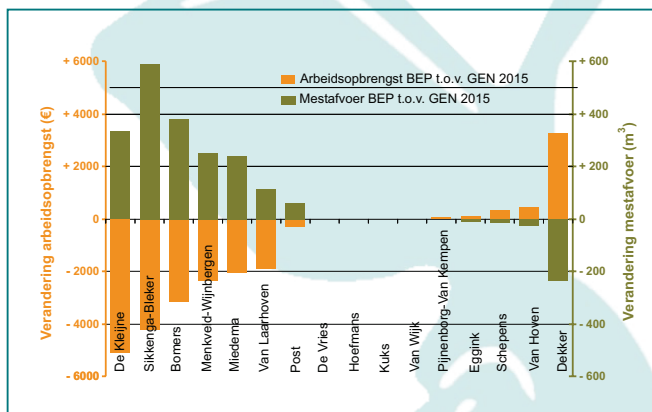
Naar verwachting gaat de gebruiksnorm voor fosfaat op grasland van 100 kg per ha in 2008 naar 90 kg per ha in 2015. Op bouwland gaat deze mogelijk van 85 kg fosfaat per ha in 2008 naar 60 kg per ha in 2015. Koeien & Kansen-veehouders doen nu ervaring op met een bedrijfseigen fosfaatnorm (BEP). Daarbij zien we grote verschillen in onttrekking, zie figuur 1. De helft van de deelnemers zit op, of onder de eindnorm. De andere helft erboven. In een deskstudie is gekeken wat de economische gevolgen zijn als de bedrijven de strenge generieke norm van fosfaat voor 2015 (GEN 2015) hanteren of als ze de bedrijfseigen normen voor fosfaat (BEP) hanteren. Deze norm is gebaseerd op de gemiddelde gewasoogst van de afgelopen vijf jaren met een correctie voor de fosfaattoestand in de bodem. Bij lage toestand plus vijf kg fosfaat per ha en bij hoge toestand min vijf kg per ha. Voor beheersgras is een vaste onttrekking gerekend van 50 kg per ha beheersgrasland.

Figuur 1: Fosfaatonttrekking van productiegrasland per Koeien & Kansen-bedrijf in relatie tot de verwachte generieke fosfaatnorm op grasland in 2015 van 90 kg per ha.

Voordeel bij hoge opbrengsten

Toepassen van BEP kan aantrekkelijk zijn wanneer een bedrijf hoge gewasopbrengsten heeft en daarbij toch mest moet afvoeren vanwege de generieke fosfaatnorm. Dit is bijvoorbeeld het geval bij Dekker. In figuur 2 is te zien dat Dekker bij toepassen van de BEP ruim 200 kuub minder mest hoeft af te voeren en daardoor een hogere arbeidsopbrengst heeft dan bij de generieke fosfaatnorm. In totaal hebben vijf Koeien & Kansen-bedrijven voordeel van BEP. Extra besparingen of kosten bij BEP zitten vooral in kosten voor mestafvoer en de aanvoer van stikstofkunstmest.

Figuur 2: Verschil in toepassen van bedrijfseigen fosfaatnorm (BEP) met de generieke fosfaatnorm van 2015 (GEN 2015) voor arbeidsopbrengst en mestafvoer.

Vaste onttrekking beheersgras nadelig

De vaste fosfaatnorm voor beheersgrasland heeft grote invloed op het economische resultaat. Wanneer voor beheersgras dezelfde norm geldt als voor normaal grasland, is toepassen van BEP op (de vaak extensieve) bedrijven met beheersgras eerder aantrekkelijk. Een voorbeeld is het bedrijf van De Kleijne met 15 ha beheersgras. Figuur 2 laat zien dat dit bedrijf bij BEP ruim 300 kuub meer mest moet afvoeren dan bij generieke fosfaatnormen. Dit pleit ervoor om ook de onttrekking van beheersgras beter in te schatten, zodat de berekende fosfaatnorm beter bij de specifieke bedrijfssituatie past.

Voordeel ja, maar niet voor iedereen

Figuur 2 laat ook zien dat niet alle bedrijven voordeel hebben bij BEP. Bedrijven met een hoge fosfaattoestand, een lage gewasproductie of waar mestafvoer nodig is op basis van stikstof, hebben geen voordeel bij een bedrijfseigen fosfaatnorm. Ook wanneer een bedrijf erin slaagt het fosfaatgehalte in krachtvoer te verlagen, zal minder snel mestafvoer op basis van fosfaat nodig zijn. In deze gevallen heeft toepassen van BEP geen economisch voordeel.

Toepassen van de BEP kan dus vooral voor bedrijven met een hoge fosfaatonttrekking (hoge gewasproductie) en mestafvoer op basis van fosfaat het antwoord zijn op de toekomstige aanscherping van de fosfaatnormen.

Aart Evers en Michel de Haan,
Animal Sciences Group

Nieuw verschenen:

Rapport 47: De invloed van stikstofgebruiksnormen van grasland op zandgrond op de opbrengst en milieubelasting; Een gevoeligheidsanalyse.
Auteurs: J. Oenema, J. Verloop. Plant Research International

Rapport 48: Beperking koper en zink op melkveebedrijven in zuid Nederland; Balansen en aanbevelingen.
Auteurs: Gidi Smolders, Jantine van Middelkoop, Jan Verkaik. Animal Sciences Group.

Rapport 49: Economisch effect van gedifferentieerde fosfaatnormen; Verkenning met Koeien & Kansen-bedrijven.
Auteurs: M.H.A. de Haan, A.G. Evers. Animal Sciences Group.

De rapporten zijn gratis te downloaden van de website.

Colofon

Redactie: Eddy Teenstra
Communication Services,
Wageningen UR

Vormgeving:
Communication Services,
Wageningen UR

Druk: Drukkerij Cabri B.V., Lelystad

De nieuwsbrief is gratis aan te vragen bij het secretariaat. Overname van artikelen is toegestaan mits voorzien van duidelijke bronvermelding.